

Turizm Alanında Önlisans Eğitimi Alan Öğrencilerin Rumkale'ye Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi

Murad Alpaslan KASALAK^{1*} Dilara BAHTİYAR SARI²
Eyup ATILGAN³ Ali Nadir ZEYREK⁴

¹Akdeniz Üniversitesi Turizm Fakültesi, Rekreasyon Yönetimi

²Gaziantep Üniversitesi Turizm ve Otelcilik Meslek Yüksekokulu, Otel, Lokanta ve İkrâm Hizmetleri

³Gaziantep Üniversitesi Turizm ve Otelcilik Meslek Yüksekokulu, Seyahat-Turizm ve Eğlence Hizmetleri

⁴Gaziantep Üniversitesi Turizm ve Otelcilik Meslek Yüksekokulu, Otel, Lokanta ve İkrâm Hizmetleri

*Corresponding author e-mail: muradkasalak@akdeniz.edu.tr.

ORCID: 0000-0002-4421-1921

Received: 29.05.2023 Accepted: 30.06.2023

Özet

Rumkale, dünyanın en değerli topraklarında, Mezopotamya'nın merkezinde bulunan, ülkesel ve bölgesel ölçekte stratejik bir konumda bulunan Gaziantep şehri sınırları içinde yer almaktadır. Ayrıca ülkenin su potansiyeli en yüksek nehri olan ve yolculuğunu Basra körfezinde tamamlayan Fırat nehri ile bütünleşmiş, arkeoloji, tarih ve suyun birleşme noktasında bulunan bir değerdir. Çalışmada turizm alanında önlisans eğitimi alan öğrencilerin Rumkale'ye yönelik görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Buna ek olarak turizm ve otel işletmeciliği programındaki önlisans öğrencilerinin Rumkale'ye yönelik ne tür metaforik algılara sahip olduklarının irdelenmesidir. Bu bağlamda Gaziantep Üniversitesi Turizm ve Otelcilik Önlisans programına kayıtlı öğrencilerle Rumkale'ye gezi yapılmış ve ardından gezi sonrası görüşlerine yer verilmiştir. Nitel araştırma yönteminin hakim olduğu çalışmada öğrencilerden alınan veriler ile SWOT analizi ile Metafor analizi yapılmış sonuç olarak Rumkale'de turizmin gelişmesine yönelik önerilere yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Rumkale, Swot analizi, Metafor Analizi, Öğrenciler, Turizm

Investigation of the Opinions of the Students who received Associate Degree Education in the Field of Tourism about Rumkale

Abstract

Rumkale is located within the borders of the city of Gaziantep, which is located in the center of Mesopotamia, in the most valuable land of the world, in a strategic position on a national and regional scale. In addition, it is a value integrated with the Euphrates river, which is the country's highest water potential river and completed its journey in the Persian Gulf, and is at the junction of archeology, history and water. In the study, it is aimed to examine the opinions of the students who have an associate degree

in the field of tourism about Rumkale. In addition, it is to examine what kind of metaphorical perceptions the associate degree students in the tourism and hotel management program have towards Rumkale. In this context, a trip to Rumkale was made with the students enrolled in Gaziantep University Tourism and Hotel Management Associate Degree program, and then their post-trip views were included. In the study, in which the qualitative research method is dominant, SWOT analysis and Metaphor analysis were made with the data obtained from the students, and as a result, suggestions for the development of tourism in Rumkale were included.

Keywords: Rumkale, Swot analysis, Metaphor Analysis, Students, Tourism

1. Giriş

Bölgenin kırsal turizm yoluyla kalkınmasına olanak veren Rumkale'nin bilinirliği her geçen gün daha fazla artmaktadır. Rumkale, dünyanın en değerli topraklarında, Mezopotamya'nın merkezinde bulunan, ülkesel ve bölgesel ölçekte stratejik bir konumda bulunan Gaziantep şehri sınırları içinde yer almaktadır. Ayrıca ülkenin su potansiyeli en yüksek nehri olan ve yolculuğunu Basra körfezinde tamamlayan Fırat nehri ile bütünleşmiş, arkeoloji, tarih ve suyun birleşme noktasında bulunan bir değerdir.

Gaziantep ilinin Yavuzeli ilçesi bulunan Rumkale önemli bir turistik çekiciliğe sahiptir. Sahip olduğu dini özellikle inanç turizmine, üzerinde Antik dönemden bu yana ev sahipliği yaptığı medeniyetler çerçevesinde kültür turizmine, sahip olduğu doğası sayesinde doğal ortamlarda gerçekleşen turizm faaliyetlerine olanak sağlamaktadır. Zengin ve eşsiz güzelliği ile görülmeye değer bir yapıt olarak sergilenmektedir.

Çalışmada turizm alanında önlisans eğitimi alan öğrencilerin Rumkale'ye yönelik görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Buna ek olarak turizm ve otel işletmeciliği programındaki önlisans öğrencilerinin Rumkale'ye yönelik ne tür metaforik algılara sahip olduklarının irdelenmesidir. Bu bağlamda Gaziantep Üniversitesi Turizm ve Otelcilik Önlisans programına kayıtlı öğrencilerle Rumkale'ye gezi yapılmış ve ardından gezi sonrası görüşlerine yer verilmiştir. Nitel araştırma yönteminin hakim olduğu çalışmada öğrencilerden alınan veriler ile SWOT analizi ile Metafor analizi yapılmış sonuç olarak Rumkale'de turizmin gelişmesine yönelik önerilere yer verilmiştir.

2. Rumkale'nin Yeri ve Önemi

Rumkale, Gaziantep ili Nizip ilçesi idari sınırında, Birecik barajı ile Atatürk barajı arasında yer almaktadır. Bağlı bulunduğu Gaziantep şehir merkezine 62 km, Nizip ilçesine 81 km, Yavuzeli ilçesine ise 25 km mesafede yer almaktadır (Yağmur, 2020).

Fırat nehrinin batı kıyısında bulunan Rumkale, Yavuzeli İlçesinden gelen Merzimen çayının Fırat'a katıldığı Kasaba köyünün karşısında bulunmaktadır. İdari sınır açısından Gaziantep ili Nizip ilçesine bağlı bulunmasına rağmen, Birecik Barajı'nın dolmasıyla 2000 yılında yarımada haline gelmiş ve Nizip tarafından gelen patika yol haricinde ilçeden ulaşım kalmamıştır. Kaleye ulaşım Yavuzeli ilçesi tarafından Kasaba Mahallesi ve Eski Halfeti'den (Şanlıurfa) su yolu ile teknelerle sağlanmaktadır (Anonim, 2023a). Her ne kadar kale olarak adlandırılrsa da geçmişte bir kale – şehir olan Rumkale'nin çevresinde yoğun yerleşim alanları bulunmaktaydı. Gerek Fırat vadisinde bulunan yolları (su ve karayolu) kontrol etmesi, gerekse çevresindeki önemli geçit yerlerinden (Samsat, Zeugma, Ayni, Birecik) dolayı da stratejik bir öneme sahipti (Yağmur, 2020). Rumkale'nin kuzeyinde, Karasu Çayı'nın Fırat ile birleşme noktasından başlayan ve yine bölge açısından son derece önemli olan Habeş Kanyonu bulunmaktadır.

Birecik Barajı sonrası, nehir kanyonlarının baraj gölüyle dolması sonucu bir yarımada haline dönüşmesi ile su ve tarihin birlikteliği daha ön plana çıkmıştır. Üzerinde bulunan Aziz Nerses Kilisesi, Barşavma Manastırı bu alanın tarihte dini anlamda da önemli bir yerleşim olduğunu göstermektedir. M.Ö. IX yüzyıla kadar tarihlenen kale, dini öneminin yanında bir savunma alanı özelliği de taşımaktadır. Birçok medeniyete ev sahipliği yapan kale, tam anlamıyla görkemli bir

arkeopark niteliğindedir. Rumkale isim yönünden Antik dönemden günümüze kadar Şitamrat, Kal-a Rhomayta, Hromklay, Ranculat, Kal-at el Rum, Kal-at el Müslimin, Kale-i Zerrin (Altın Kale) ve Rumkale gibi birçok isimle adlandırılmıştır (Anonim, 2023b).

Rumkale, M.Ö. IX. yüzyıldan M.S. XIX. yüzyıla kadar farklı medeniyetlere ev sahipliği yapmış, bu medeniyetlere ait geleneksel yaşam biçimini yansıtan insan eserlerinin olduğu, önemli bir tarihe tanıklık etmiş muhteşem bir görsel sanat eseridir (Karadeniz, 1988). Rumkale, yaklaşık 1.5 asır bir inancın merkezi olmuş, Aziz Nerses Kilisesi, bu inanç merkezine ev sahipliği yapmış, bir başka yüzyılda Barşavma Manastırı ile inanç merkezi olmayı devam ettirmiş, bu dönemlerin yaşam biçimini sade ama heybetli görüntüsüyle hala hissettirmektedir (Yağmur, 2020).

Kale iki beden halindedir. Birinci beden; kalenin doğu, kuzey ve batıda doğal kayalığın dik olarak yontulmasıyla, doğal sur meydana getirilerek oluşturulmuştur. İkinci beden ise bu doğal surun üstüne sert kalker kesme taşlarla sur duvarı olarak yapılmıştır. Kuzey ve doğu surlarında dikdörtgen planlı 7 burç ile kuzeyde çok sayıda mazgal pencere yer almaktadır. Kalenin güney yönündeki kayalık uzantısı 12. yüzyılda 30m. derinliğinde ve 20m. genişliğinde oyularak uçurum (hendek) haline getirilmiştir. Böylece, savunmaya yönelik olarak karayla kalenin direkt ilişkisi kesilmiştir. Kale 120m. genişliğinde ve 200m. uzunluğunda bir alanı kaplamaktadır (Anonim, 2023c).

Şair Aziz Nerses Kilisesi

Rumkale'nin güneyinde yer alan hükümrancılık kilisesini 1173'te Şair Aziz Nerses yaptırmıştır. 18. Yüzyılda Rumkale'yi ziyaret eden Richard Peacock bu yapıdan "Gotik" tarzda küçük ama güzel bir kilise olarak bahsetmiştir. Doğu-batı doğrultusundaki kilise dikdörtgen planlı, üç nefli ve üç apsislidir. Batısında narteks yer alır. Sadece absisin doğu cephesinin bir bölümü toprak üstündedir. Doğu cephesinin ortasında silmeli çerçevenin iki yanında birbirine benzer kabartmalı levha bulunur. Sol levhada haç ve rumi süslemenin olduğu kabartmanın altında başlarını geriye çevirmiş karşılıklı duran iki aslan, sağ levhada ise iki palmet arasında başını sağa çevirmiş, kanatlarını açmış bir kartal kabartması vardır. Bu kilise İslami dönemde cami olarak kullanılmıştır (Alpar, 2021).

Barşavma Manastırı

Kale içinde kuzeyde yer alır. 13. yüzyılda Yakubi azizi Barşavma kendi adına inşa ettirmiştir. Birbirine bitişik iki yapıdan bazı bölümler ayakta kalmıştır. Kuzey cephesini kaya kütlesi oluşturur. Kare planlı olan yapı haç tonozlarla örtülmüştür. Duvarlarda büyük taş bloklar halinde kesme taşlar, payelerde ve batı mekanın kapısında düzgün kesme taşlar, kemerlerde ve örtü sisteminde ise tuğla görünümü verilmiş kesme taşlar burada da kullanılmıştır. Yakınında bir de kuyu mevcuttur (Anonim, 2023c).

Görsel 1. Rumkale Genel Görünüm

3. Materyal ve Yöntem

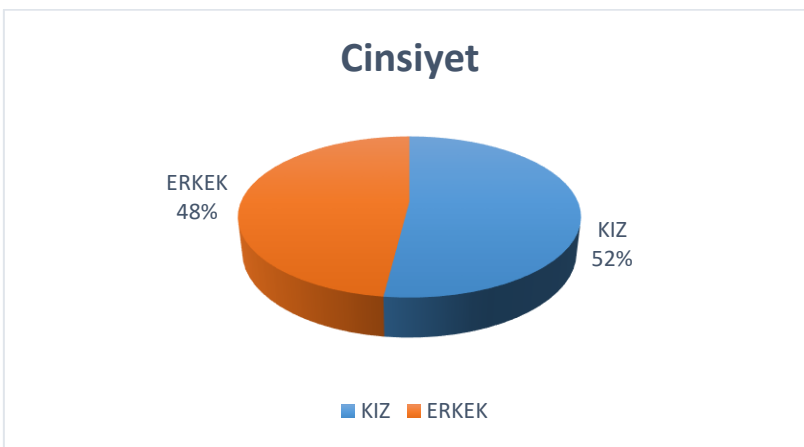
Çalışmada turizm alanında önlisans eğitimi alan öğrencilerin Rumkale'ye yönelik görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Buna ek olarak turizm ve otel işletmeciliği programındaki önlisans öğrencilerinin Rumkale'ye yönelik ne tür metaforik algılara sahip olduklarının irdelenmesidir. Bu bağlamda Gaziantep Üniversitesi Turizm ve Otel İşletmeciliği Önlisans programına kayıtlı öğrencilerle Rumkale'ye gezi yapılmış ve ardından gezi sonrası görüşlerine yer verilmiştir. Nitel araştırma yönteminin hakim olduğu çalışmada öğrencilere yarı yapılandırılmış görüşme formları üzerinden sorular yöneltilmiş ve alınan veriler ile SWOT analizi ile Metafor analizi yapılmıştır. Elde edilen verilerin değerlendirilmesinde SWOT analizi kullanılmış ve SWOT analizinden elde edilen bilgiler doğrultusunda Rumkale turizmini geliştirmeye yönelik önerilerde bulunulmuştur. Kullanılan SWOT analizindeki zayıf yönler ve tehditler Rumkale turizminde istenilen düzeye ulaşması için aşması gereken engeller olarak ele alınmıştır.

SWOT analizi; 1960'larda Harvard Üniversitesi profesörleri olan Learned, Christensen, Andrews ve Guth tarafından geliştirilmiştir (Şahin ve ark, 2014).SWOT Analizi, firmanın, sektörün, yatırımın, ülkenin veya coğrafi bölgenin hem kendi iç durumunun değerlendirilmesine, hem de dışındaki pazar yapısının ve rakiplerin durumunun analiz edilmesine imkân sağlar. SWOT analiz tekniği içsel özelliklerinden kaynaklanan güçlü ve zayıf yönler ile geleceğe yönelik kontrol edilebilir veya edilemeyen çevre faktörlerinden kaynaklanan fırsat ve tehditlerin saptanmasını amaçlayan bir tekniktir (Erol, 2019). Türkçe kaynaklarda FÜTZ olarak kullanılan SWOT Analizi İngilizce kelimelerin baş harflerinden oluşturulmuş bir kısaltmadır; S: Strength (Güçlü/ Üstün yönlerin tespit edilmesi) W:Weakness (Güçsüz /Zayıf yönlerin tespit edilmesi) O:Opportunity (Fırsatlar) T: Threat (Tehdit ve tehlikeler) (Pektaş ve ark, 2014).

Metafor analizi verilerin toplandığı ve çözümlendiği yol açısından nitel araştırma kapsamında olgubilim deseninin kullanılmasıyla gerçekleştirilmiştir. Olgubilimsel araştırmanın amacı belirli bir durumun, bu durumu doğrudan doğruya yaşayan aktörler tarafından nasıl algılandığının tespit edilerek açıklanmasıdır (Özoğul, 2020).

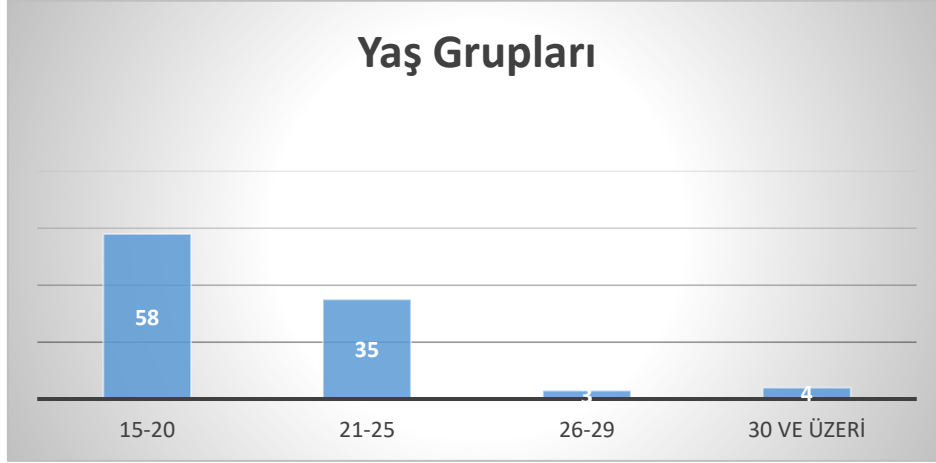
4. Bulgular

Gerçekleşen teknik gezi öncesi ve sonrası olmak üzere öğrencilere yarı yapılandırılmış görüşme soruları dağıtılmış ve öğrencilerin sorulara içtenlikle cevap vermeleri istenmiştir. Saha çalışma sonrası elde edilen görüşme formları değerlendirilerek uygun görülen Rumkale öncesi 100, Rumkale sonrası 100 görüşme formuna ilişkin elde edilen bulgular aşağıda sırasıyla sunulmuştur.

Şekil 1. Çalışmaya Katılan Turizm MYO Öğrencilerinin Cinsiyet Dağılımı

Çalışmaya katılan Gaziantep Turizm Myo öğrencilerinin 48'i erkek 52'si kız olmak üzere toplam 100 öğrenciden oluşmaktadır.

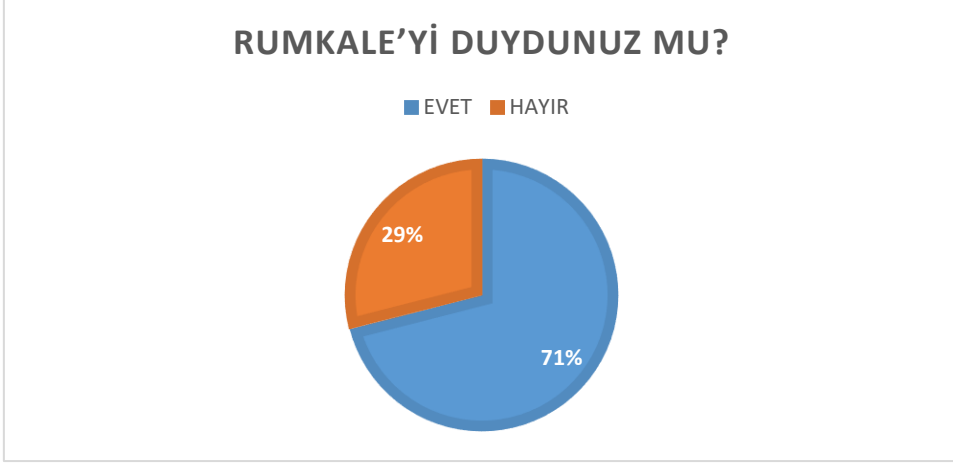
Şekil 2. Çalışmaya Katılan Turizm MYO Öğrencilerinin Yaş Grupları Dağılımı

Araştırmada yer alan öğrencilerin büyük bir kısmı 15-20 yaş grubunda yer alırken; 21-25 yaş arasında 35 kişi, 26-29 yaş arasında 3 kişi, 30 ve üzerinde 4 öğrenci yer almıştır. Rumkale ile ilgili evet ve hayır şeklinde kısa cevaplı sorulara verilen yanıtlar aşağıdaki Tablo 1’de gösterilmiştir. Rumkale gezi öncesi öğrenciler, heyecanlı ve meraklı olduklarını dile getirmişlerdir.

Tablo 1. Rumkale Öncesi Verilen Yanıtlar

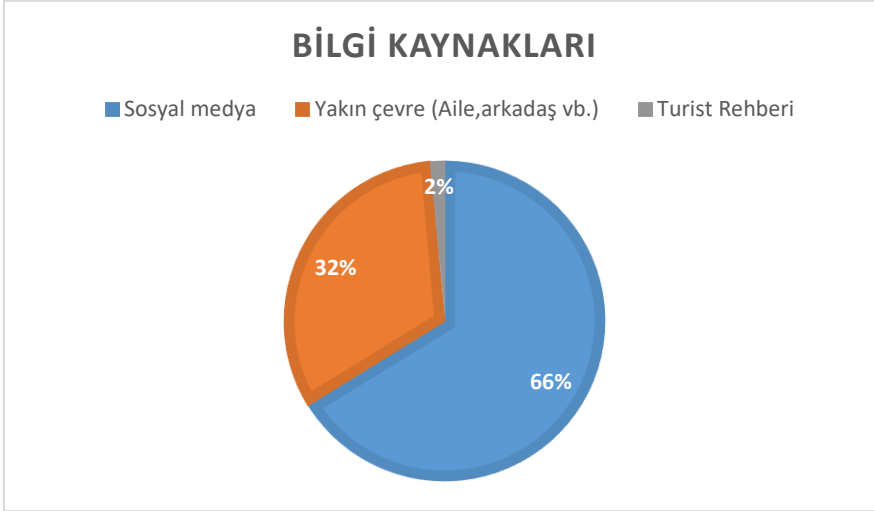
Rumkale’yi duydunuz mu?	Yanıtlar
Evet	71
Hayır	29
Cevabı evet ise, hangi bilgi kaynaklarından duydunuz?	
Sosyal medya	47
Yakın çevre (Aile, arkadaş vb.)	23
Turist rehberi	1
Daha önce Rumkale’yi ziyaret ettiniz mi?	
Evet	24
Hayır	76
Cevabı evet ise, kim/kimlerle?(Aile, arkadaş, bireysel)	
Aile	16
Arkadaş	7
Okul gezisi	1

Turizm MYO öğrencilerinin gezi öncesi verilen yanıtlardan bilinirlik ve bilgi kaynaklarına ait yanıtlar ayrıntılı olarak aşağıdaki şekillerde gösterilmiştir.

Şekil 3. Teknik Gezi Öncesi Rumkale Hakkında Bilinirlik Düzeyi

Genel itibariyle öğrencilerinin %71'i Rumkale'yi duyduklarını ifade etmişlerdir. Daha önce Rumkale'yi ziyaret etme konusunda ise öğrencilerin yarıdan fazlası Rumkale'yi daha önce ziyaret etmemiştir. Rumkale'yi ziyaret eden öğrencilerin daha çok aileleriyle alanı gördüklerini belirtmiştir.

Şekil 4. Rumkale Hakkında Bilgi Sağlayan Kaynaklar

Öğrenciler Rumkale hakkında bilgi kaynağının %66 oranla sosyal medya olduğunu daha sonra etkili olan %32 ile yakın çevrede bulunan aile, arkadaş ve tanıqları olduğunu ifade etmişlerdir. Gezi sonrası yapılan görüşme sorulardan alınan cevaplar sonucunda öğrencilerinin birçoğu Rumkale gezisinin derslerine etkisinin olacağını dile getirerek;

- faydalı bilgiler elde ettiğini,
- kendine bir şeyler kattığını,
- çevredeki turistik çekim yerini öğrendiğini,
- hocalarıyla daha iyi etkileşim yaşadığını,
- okuduğu bölümü daha iyi anladığını,
- etkili bakış açısı kazandığını,
- bilgi birikimini artırdığını,
- kültürel miras dersiyle bağlantılı olduğunu,
- diğer bölümden yeni arkadaşlar edindiğini,

- gidip görmenin okumaktan daha anlamlı olduğunu,
- sınav öncesi motive olduklarını,
- bölgedeki kültür hakkında bilgi edindiklerini,
- bir turizm öğrencisi olarak turist rehberinden yeni bilgiler elde ettiğini,
- Gaziantep Büyükşehir Belediyesine ve gezi ekindeki çalışanlara teşekkür ettiklerini belirten açıklamalar yapmışlardır.

Gerçekleşen SWOT Analizi ise aşağıdaki gibidir;

Güçlü Yönler:

- Bölgenin tarihi, dini, kültürel ve doğal değerleri bir arada barındırması,
- Bu bağlamda inanç turizminin olması,
- Yeni şeylerin yapılabilmesine elverişli bakir bir yapısının olması,
- Doğa turizmi ve alternatif turizm potansiyelinin olması

Güçsüz Yönler:

- Tanıtım eksikliği, Rumkale'nin yeterince bilinmemesi,
- Bölgeye ulaşılabilirlik, tabela ve benzeri görsel materyal eksikliği,
- Tuvaletlerde engelli wc eksikliği, lavaboların darlığı ve sayıca az olması
- Yaşlı ve engelliler için yeterli imkânların olmaması
- Cam balkon/terasta güvenlik eksikliği, cam balkon boyu mesafesinin kısa olması,
- Yiyecek içecek tesislerin yetersizliği,
- Alternatif turizmin gelişmemiş olması,
- Sağlık kabini, bebek alt değiştirme ve benzeri kabinlerin bulunmaması,
- Aşağı tarafta park sorunu,
- Hediye eşyada yöresel ürünlerin yetersizliği,
- Şebeke sıkıntısı,

Fırsatlar:

- Gelişmeye açık ve tur planlarına eklenecek yeni bir çekimyeri olması,
- Film yapımcılarının ilgisini çekecek doğal güzeleğe sahip olması,
- Kırsal turizme uygun olması ve bakir bir yapıya sahip olması,
- Alternatif turizm çeşitlerinin yapılabilmesine uygun olması
- Yerel yönetimin turizmi destekliyor olması,
- AB projeleri ve fon yardımı

Tehditler:

- Bölgede terör olduğu, güvenilir olmadığı önyargısının olması,
- Komşu ülkelerde olan siyasi karışıklığın turizm açısından tehdit yaratması
- Yöre halkının turizm bilgisi ve bilinci konusunda yetersizliği,
- Kaynak ve yatırım eksikliği
- Ulusal ve uluslararası tur operatörleri, seyahat acenteleri kataloglarında ve tur güzergâhlarında yer almaması,
- Yakın turizm destinasyonlarının turizmi çeşitlendirmesi ve turizm açısından ilerlemiş olması,
- Yakın destinasyonların gelişmiş ulaşım imkanlarına sahip olması,
- Yakın destinasyonlardaki hizmet kalitesinin yüksek olması,
- Seyahat Acentelerinin yakın destinasyonlarda yoğunlaşması
- Rakip olan bir başka turistik çekim yeri Halfeti

Her bir destinasyonun sahip olduğu tarihi, kültürel, doğal kaynaklar bireyler için bir uyandırır ve psikolojik, sosyal ve kişisel faktörlerin etkisi ile bu uyaranlar bireylerin zihninde algıya dönüşmektedir. Bu bağlamda “Rumkale” ye yönelik algılarını ve bakış açılarını belirlemek amacıyla metafor çalışması yapılmıştır. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden olan olgu bilimi deseni(fenomenoloji) kullanılmış ve veriler içerik analizi tekniği ile çözümlenmiştir. Araştırmanın verileri, öğrencilerin “Rumkale gibidir; çünkü” şeklinde verilen ifadeyi tamamlamalarıyla elde edilmiştir. Geliştirilen metaforlar ve onları temsil eden öğrenci sayıları Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2. Rumkale’ye İlişkin Geliştirilen Metaforlar, Frekans ve Yüzde Değerleri

Metaforlar	n	%
1. Çeşmi cihan	1	1,2
2. Adana	1	1,2
3. Çiçek	1	1,2
4. Güneydoğu	1	1,2
5. Canlı tarih	1	1,2
6. Tarihin aynası	1	1,2
7. Tarih	10	12
8. Eşsiz	2	2,4
9. Mezopotamya	1	1,2
10. Aşk	1	1,2
11. Gökyüzü	3	3,6
12. Köprü	2	2,4
13. Doğal güzellik	1	1,2
14. Doğa, tabiat	2	2,4
15. Elmas	2	2,4
16. Duygu	1	1,2
17. Mükemmel	1	1,2
18. Cennet	5	6
19. Aydın	1	1,2
20. Süper	2	2,4
21. Rüya	1	1,2
22. Ada	2	2,4
23. Deniz	1	1,2
24. Su şehri	1	1,2
25. Hayat	1	1,2
26. Kültür merkezi	2	2,4
27. Ağacın gövdesi	1	1,2
28. Güneş	1	1,2
29. Ayna	1	1,2
30. Kalp	1	1,2
31. Hazine	2	2,4
32. Kale	3	3,6
33. Görsel bir şölen	1	1,2
34. Tarihten bir parça	1	1,2
35. Şarap	1	1,2
36. Otantik bir İtalyan kasabası	1	1,2
37. Ortaçağ	1	1,2
38. Şehir	1	1,2
39. Kayıp şehir	1	1,2
40. Topkapı sarayı	1	1,2

41. Türkiye	1	1,2
42. Dayanış	1	1,2
43. Bodyguard	1	1,2
44. Söz	1	1,2
45. Taş	1	1,2
46. Kaya	1	1,2
47. Roman	1	1,2
48. Sanat	1	1,2
49. Kitap	1	1,2
50. Mitoloji	1	1,2
51. Destan	1	1,2
52. Masal	4	1,2
53. Altın	1	1,2
54. Yaşayan müze	1	1,2
55. Medeniyet	1	1,2
Toplam	83	100,00

Tablo 2'ye göre, metafor araştırmasına katılan 83 Turizm Myo öğrencisi 55 tane metafor üretmiştir. Öğrenciler tarafından 'Rumkale' çekim yerine ilişkin en sık üretilen metafor 'tarih' (n=10) olmuştur. Bunun yanı sıra en çok tekrarlanan metaforlar 'cennet' (n=5), 'masal' (n=4), 'gökyüzü' (n=3) ve 'kale' (n=3) olarak tespit edilmiştir.

Öğrencilerin ürettikleri metafor örneklerinden bazıları şu şekildedir;

"Rumkale tarih gibidir; çünkü geçmişe ayna tutar."

"Rumkale güneş gibidir; çünkü parlar."

"Rumkale altın gibidir; çünkü değerlidir."

"Rumkale masal gibidir; çünkü çok etkileyici."

"Rumkale görsel bir şölen gibidir; çünkü insanı kendine hayran bırakıyor."

"Rumkale elmas gibidir; çünkü tarihi bir hazinedir."

"Rumkale ayna gibidir; çünkü bakıldığında olduğu gibi geçmişi yansıtır."

"Rumkale kalp gibidir; çünkü tarih pompalar."

"Rumkale ağacın gövdesi gibidir; çünkü tarihe ve köklerimize kökleriyle bağlıdır."

"Rumkale söz gibidir; çünkü dinlemek gerekir."

5. Sonuç ve Öneriler

Rumkale'de Turizm Sorunları ve Çözüm Önerileri

Rumkale'nin tanıtım sorunu olduğu ve hem ulusal hem de uluslararası alanda yeterince tanıtılmadığı dile getirilmiş, etkili bir tanıtım stratejisinin bulunmayışı tanıtım sorununun temel kaynağı olarak gösterilmiştir. Bu soruna çözüm olarak bölgede "Rumkale Platformu" adı altında destinasyon pazarlama örgütü kurulması ve bu örgütün markalaşma, imaj, slogan, logo çalışması, turist profili araştırması gibi konularda çalışması önerilmiştir. Kültür ve Turizm Bakanlığı Tanıtma Genel Müdürlüğü ile koordinasyon halinde tanıtım faaliyetlerinin artırılmasına yönelik ulusal ve uluslararası fuarlara katılım gerçekleştirilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Katılım sağlanan fuarlarda ise Rumkale'nin yetkin kişilerce temsil edilmesi gerekliliği üzerinde durulmuştur. Tanıtım faaliyetlerinin bölgesel olması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Bölgenin tanıtım sorunun diğer bir kaynağı olarak bölgenin tarihinin tam olarak araştırılmamış olması ve jeolojik oluşuma ilişkin çalışmaların kaynak verilerinin yetersiz oluşu buna ait gösterilmiştir. Ayrıca Rumkale'nin tanıtımı için yurtiçi/yurtdışından gazeteci ve yazarların

getirilmesi, bölgeyi tanıtan bir tur düzenlenmesi bu vasıta ile yurtdışında bölgenin tanıtımının yapılması da konuşulan diğer bir konudur. Yine Gaziantep'te çekilen dizi veya filmlerde Rumkale'nin tanıtılması, mutfak programlarında bir günkü yemeğin cam balkonda açık havada Rumkale manzarasında hazırlanması ve sunulması, tanınmış bir ses sanatçısının Rumkale'de klip çekmesi, düğün dış çekim alanlarına burasının da eklenmesi, en güzel Rumkale fotoğraf yarışması, bölgeye gelenlerin paket turuna da Rumkale'nin eklenmesi yapılabilir.

Bölge turizminin sürdürülebilirliğinin sağlanması için çevre temizliği ve bilincinin çok önemli olduğu vurgulanmıştır. Bölgede çevre temizliği bilincinin oluşmamış olması turizm açısından ileride oluşabilecek ciddi bir sorun olarak değerlendirilmiştir.

Bölgede yer alan kurumlar zaman zaman çevre temizliği faaliyetlerinde bulunsalar da düzenli bir şekilde yapılan çevre temizliğinin bölge için elzem olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Bölgenin turizm değerini Turizm çeşitliliğini açısından ise bölgede sosyal faaliyetlerin, restoran ve eğlence yerleri gibi tesislerin yetersiz olduğundan bahsedilmiştir. Bununla ilgili olarak, bölgede sosyal imkânları geliştirmek için çalışmaların yapılması, sosyal ve kültürel etkinliklerin yapılmasının gerekliliğinden bahsedilmiştir. Bu organizasyonların belli dönemlerde düzenli yapılabilmesi halinde, tur operatörlerinin programlarına bu şenlik ve festival gibi etkinlikleri dâhil edebileceği belirtilmiştir. Bunun yanı sıra kano, yürüyüş, safari, köy turlarını da içeren alternatif tur programlarının düzenlenmesi gerektiği vurgulanmıştır. Turizm çeşitliliğinin geliştirilmesi için bir çözümler önerisi de bölgede eksik olan turist profiline yönelik araştırmaların çoğaltılarak buna göre alternatif programların düzenlenebileceği şeklinde olmuştur. Rumkale civarında ekoturizm olanaklarının geliştirilerek turizmin çeşitlendirilebileceği önerileri getirilmiştir.

Bölgede dil ve bilgi bakımından yeterli insan kaynağının bulunmadığına vurgu yapılmıştır. Bunun için bölgedeki yerel halkın yanı sıra turizm alanında okuyan öğrencilerin dil ve bölgeyle ilgili bilgilerinin geliştirilmesi konusu belirtilmiştir. Ayrıca tekne turlarını düzenleyen kaptanların da Rumkale hakkında bilgilendirilerek tur esnasında benzer zamanlarda aynı bilgileri turistlere sunması gerektiğinin önemi vurgulanmıştır. Ayrıca tur esnasında kaptanın verdiği bilgi esnasında müziğin sesini kapaması ve kısması gerektiği dile getirilmiştir.

Doğal alanlarda yapılacak organizasyonlarla turistleri ekoturizm alanlarına yönlendirerek bölge halkının bu yolla turizmden gelir elde etmesinin sağlanabileceği fikri ortaya atılmıştır. Bunun yanı sıra turizm faaliyetlerinin düzenlenmesinde ve uygulanmasında yer alan aktörlerin halkla bağlantı kurmak için ortak faaliyetler düzenlemesi ve sivil toplum örgütleriyle diyalogu güçlendirmesinin gerekliliği belirtilmiştir.

Öneriler şu şekildedir;

- ✓ Yamaç paraşütü, doğa yürüyüşü, at/eşek/deve safari, yürüyüş, yükse irtifa dalışı, su sporları, bisiklet parkurları, motocros yarışması, olta balıkçılığı, kamp, karavan, çadır, glamping turizmi, eko localar, inanç, kültür, oryantiring aktivitesi, zipline, teleferik veya asma köprü, yağlı kazık yarışması
- ✓ En güzel Rumkale Resim, portre, selfie, fotoğraf yarışması,
- ✓ Yönlendirici levhaların ve wc işaretlendirmelerin (bay/bayan) belirgin olması
- ✓ Son zamanlarda popüler hale gelen dizi turizminin burada canlandırılması,
- ✓ Influencer getirip tanıtılması,
- ✓ Yemek programlarından birinin veya bir bölümün burada gerçekleştirilmesi,
- ✓ Cam balkonda manzara için dürbünler yapılması,
- ✓ TRT belgesellerinde şehir gezen programlardan birinin burada çekilmesi,
- ✓ Cam balkon/terasta güvenlik tedbirlerinin artırılması, cam balkon boyu mesafesinin kısa olması konusunda korkuluklar biraz daha uzatılabilir, ayrıca cam balkonun yüksek tarafından dalgalanabilecek büyük bir bayrak asılabilir.
- ✓ Aşağı tarafta bulunan mağaraların temizlenerek turizme kazandırılması (içlerine yeni gelenler için müzik eşliğinde karşılama veya hediyelik eşya dükkanı yapılabilir.)
- ✓ Çadır kiralama kampanyaları,

- ✓ Mağarada yaşayan bir adamın hikayesi şeklinde bir belgesel çekilmesi
- ✓ Cam balkon içerisine led ve benzeri ışıklar veya cam balkondan Rumkale'ye vuran ışık gösterimi,
- ✓ Kültürel yerel çarşı veya yöresel pazar kurulması,
- ✓ Kiosklar kurularak bilgilendirilmelerin sağlanması,
- ✓ Mesire ve piknik alanlarının çoğaltılarak yerel turistin bölgeye çekilmesi
- ✓ Teşebbüste bulunabilecek kişiler teşvik edilerek, kapasitenin artırılmasına yönelik turistik tesis açılması sağlanabilir,
- ✓ İşletmelerin güç birliği sağlaması amacıyla tüm paydaşların tek çatı altında toplanmasını sağlayacak dernek, oda ve birlikler oluşturulabilir (Rumkale dayanışması odaklı),
- ✓ Tüm paydaşların yer aldığı destinasyon yönetim örgütü kurulabilir,
- ✓ Bölgeye yakın gelişmiş turizm destinasyonlarından ulaşımın kolay sağlanması için alternatif yol yapımı yapılabilir, ulaşım ağı iyileştirilebilir,
- ✓ Türkiye'de turizmin geliştiği bölgelerden ücretsiz olarak Rumkale bölgesine turlar düzenlenebilir (1996'da Göreme bölgesi için uygulanıp başarıya ulaşılmıştır),
- ✓ Eğitim gezileri düzenlenebilir,
- ✓ Reklam faaliyetleri için teknolojinin avantajlarından en üst düzeyde faydalanılabilir.
- ✓ Geniş çaplı bir tanıtım faaliyeti yürütülebilir. Birçok tanıtım videoları yerli ve yabancı turistlerin aktif olduğu web sitelerinde tanıtım amaçlı kullanılabilir,
- ✓ Ulusal ve uluslararası aracı kurumların kataloglarında Rumkale'nin yer alması için çaba gösterilebilir,
- ✓ Acenteler ile iletişim kurularak bu acenteler aracılığı ile Rumkale'yi kapsayan tur programları düzenlenebilir,
- ✓ Turizm ile ilgili faaliyet gösteren resmi kuruluşlar kanalı ile profesyonel destek alınarak bölgenin görsel tanıtımı yapılabilir,
- ✓ Rumkale bölgesine ait bir tanıtım dergisi veya bir derginin sayısında Rumkale öne çıkartılabilir,
- ✓ Bölgeyi tanıtan broşürler ve gezi haritası çıkartılabilir,
- ✓ Bölgenin bilinirliğini arttırmak için slogan ve logo oluşturulabilir,
- ✓ Bölgeye ait gezi kitabı çıkartılabilir.
- ✓ Turizm tanıtım fuarlarına katılımların sürekliliği sağlanabilir,
- ✓ Alışveriş olanakları geliştirilebilir (Halı, kilim ve el yapımı süs eşyaları vb. satış noktaları),
- ✓ Turistlerin hoş zaman geçirebilecekleri kafeler açılabilir,
- ✓ Yöresel tatları sunan restoranlar açılabilir,
- ✓ Profesyonel kişiler tarafından bölgedeki esnaf ve halka yönelik bilinçlendirme faaliyetleri gerçekleştirilebilir,
- ✓ Bölgedeki eğitim kurumları vasıtası ile turizmde istihdam edilecek kalifiye eleman ihtiyacı karşılanabilir, burada yetişen öğrencilerin yeteneklerinden faydalanılabilecek atölyelerin ve işletmelerin açılması için çaba gösterilebilir.

6. Kaynakça

- Anonim, 2023a. T.C. Yavuzeli Kaymakamlığı, Rumkale'nin Tarihi, 25.05.2023 tarihinde <http://www.yavuzeli.gov.tr/rumkale> adresinden alındı.
- Anonim, 2023b. Rumkale ve Nizip Koruma Amaçlı İmar planı, 26.05.2023 tarihinde <https://www.gaziantep.bel.tr/uploads/2021/12/plan-aciklama-raporu-nazim-7.pdf> adresinden alındı.
- Anonim, 2023c. Gaziantep İl Kültür Turizm Müd., (2023) 27.05.2023 tarihinde https://gaziantep.ktb.gov.tr/TR_52351/rumkale.html adresinden alındı.
- Erol, Y. (2019). Stratejik yönetimde Swot Analizi ve bir işletmede uygulanması (Doctoral dissertation), İstanbul Kültür Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye.
- Karadeniz, HB (1988). XVI. Yüzyılda Rumkale. Belleten, 62 (234), 425-456.
- Alpar, G. (2021). Antropolojik Yönüyle Yaşayan Rumkale ve Çevresi. OPUS International Journal of Society Researches, 18(41), 3679-3704.
- Özoğul, G. (2020). Metaforlarla Şehri Anlamak: Önlisans Öğrencilerinin Selçuk'a (İzmir) Yönelik Metaforik Algılarının İncelenmesi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi, 23 (1), 1-11.
- Pektaş F., Can M., Acar Y., Eşitti B., Çullu Kaygısız N., Ardıç Yetiş Ş. (2014). Güzelyurt (Gelveri) Turizminin Önündeki Engeller: Fikir Tepsisi Yöntemi, 15. Ulusal Turizm Kongresi Bildiriler Kitabı 13-16 Kasım 2014, Ankara.
- Şahin, V. E. Ö. T. Alternatif Turizm Kapsamında Uşak-Ulubey Kanyonu'nun Swot Analizi Swot Analysis At Uşak-Ulubey Canyon Within The Scope Of Alternative Tourism. Uhabab, 1.
- Yağmur, E. (2020). Kültürel Miras Ve Alan Yönetimi: Gaziantep Rumkale Arkeolojik Sit Alanı Örneği. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hasan Kalyoncu Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık Anabilim Dalı, Gaziantep, Türkiye.